ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АТЫНАН
ШЕШІМ

2024 жылғы 23 қазан № 2301-24-00-2/2856 іс Атырау қаласы

Атырау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты құрамында:
төрағалық етуші судья Ж.М. Момынжанов,
сот отырысының хатшысы ретінде Ш.М.Борисованың қатысуымен,
ашық сот отырысында қойылған талап бойынша азаматтық істі қарады:

ТАЛАП ҚОЮШЫ:
«Исатай аудандық экономика жәнеқаржы бөлімі» мемлекеттік мекемесі

ЖАУАПКЕР:
«Жанбауыр» жеке кәсіпкері

ТАЛАП ҚОЮШЫНЫҢ ТАЛАБЫ:
1. Мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану
2. Тұрақсыздық айыбын өндіру

СОТҚА ҚАТЫСҚАНДАР:
прокурор К.А.Таргинова
талап қоюшы өкілі Ж.С.Қадырова

СИПАТТАУ БӨЛІГІ:

2024 жылғы 12 тамызда тараптар арасында мемлекеттік сатып алу туралы №29 шарт (бұдан әрі – шарт) жасалып, «Жанбауыр» жеке кәсіпкері (бұдан әрі – кәсіпкер/өнім беруші) жиһаз жасау және орнату бойынша жұмысты, шарт қазынашылық органға тіркелген күннен (өтінім берілген сәттен) бастап 15 күнтізбелік күн ішінде орындауға міндеттенген.

Шарттың қолдану мерзімі – 2024 жылғы 31 желтоқсанға дейін, жалпы бағасы 443 000 теңге.

2024 жылғы 13 тамызда шарт қазынашылық органында тіркелген.

2024 жылғы 28 тамызға дейін жауапкер міндеттемелерін орындауға міндетті болған.

Шарт бойынша өнім берушімен міндеттемелер орындалмаған.

2024 жылғы 27 қыркүйекте шарт бұзылған.

«Исатай аудандық экономика жәнеқаржы бөлімі» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі - Мекеме) талап қоюда кәсіпкердің шарт бойынша

міндеттемелерін орындамағанын негізге алып, оны мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тануды, 11 961 теңге тұрақсыздық айыбын өндіруді сұраған.

Сотта, талап қоюшы өкілі Ж.С.Қадырова талап қоюды қолдап, толық қанағаттандыруды сұрады.

Жауапкермен талап қоюға қарсы пікір ұсынылмады.

Жауапкер кәсіпкер өз өкілінің сотқа келуін қамтамасыз етпеді, сол себепті іс Қазақстан Республикасы Азаматтық процестік кодексінің (бұдан әрі - АПК) 196-бабының 4-бөлігіне сәйкес, оның қатысуынсыз қаралды.

Прокурор К.А.Таргинова талап қою қанағаттандырылуға жатады деген қорытынды берді.

УӘЖДЕУ БӨЛІГІ:

№1 талап бойынша

Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің (бұдан әрі – АК) 272, 277-баптарына сәйкес, міндеттеме – міндеттеме шарттары мен заң талаптарына сәйкес тиісінше және мерзімінде орындалуға тиіс.

Мекеме талап қоюмен сотқа жүгінуне жауапкердің шарт бойынша міндеттемелерін тиісінше және мерзімінде орындамауы негіз болған.

АК-нің 458-бабына сәйкес, кәсіпкер болып табылатын сатушы (тауар беруші) сатып алушыға өзі өндіретін немесе сатып алатын тауарларды кәсіпкерлік қызметке немесе жеке өзіне, отбасына, үй ішіне және сол сияқты өзге де пайдалануға байланысты емес өзге мақсаттарға пайдалану үшін келісілген мерзімде немесе мерзімдерде беруге міндеттенеді.

Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңының 12-бабы 4-тармағының 3)-тармақшасына сәйкес (бұдан әрі - Заң), мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізілімі өздерімен жасалған мемлекеттік сатып алу туралы шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындамаған не тиісті түрде орындамаған өнім берушілердің тізбесін білдіреді.

Шарт міндеттеменің туындауының негізі болып табылады.

Өнім беруші шарт бойынша өзіне алған міндеттемелердің толық және тиесілі орындалуын қамтамасыз етуге тиіс.

Іс-құжатарына сәйкес, кәсіпкер шарт талаптары бойынша өз міндеттемелерін орындамаған.

Сотта талап қоюшы өкілі жауапкермен шарт талаптары бойынша өз міндеттемелерін тиісте түрде орындамауы, жағымсыз салдарлардың туындауына себеп болғандығын көрсетті.

Бұл мән-жайды кері шығаратын дәлелдемелерді жауапкер АПК-нің 72-бабына сай сотқа ұсынбады. Бұл оның процессуалдық олқылықтары болып табылады.

Құжатқа қол қойылған: Момынжанов Ж. М., 28.10.2024

Заңды күшіне енген күні: 29.11.2024, судья Момынжанов Ж. М., 09.12.2024

Тараптардың қолында бар дәлелдемелерді сотқа ұсынбау осы дәлелдемелерді апелляциялық, кассациялық сатылардағы сотқа ұсыну мүмкіндігін болдырмайды (АПК-нің 73-бабының 1-бөлігі).

Өз кезегінде, сотқа шешімді болжамдаудың негізінде құрастыруға тыйым салынған.

Осылайша, жауапкердің шарт талаптарын орындамауы оған Заңның 12-бабы 4-тармағының 3) тармақшасында көзделген салдарға әкеп соғады.

Жоғарыда көрсетілген негіздерге байланысты және қолданыстағы заң талаптарына сәйкес, сот жауапкердің шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамағанын, нәтижесінде тапсырыс беруші үшін жағымсыз салдарларды туындап, Заңның 12-бабы 4-тармағында белгіленген мерзімде сотқа жүгінгенін ескеріп, әділдік пен ақылға сыйымдылық өлшемшарттарын негізге ала отырып, талап қоюдың өнім берушіні мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану туралы бөлігі қанағаттандырылуға жатады деген тұжырымға келеді.

№2 талап қою бойынша

АК-нің 293-бабына сәйкес, борышқор міндеттемесін орындамаған немесе тиісінше орындамаған ретте, атап айтқанда, орындау мерзімін өткізіп алған ретте несие берушіге төлеуге міндетті, заңдармен немесе шартпен белгіленген ақша сомасы айып төлеу (айыппұл, өсім) деп танылады. Айып төлеу туралы талап бойынша несие беруші оған келтірілген залалдарды дәлелдеуге міндетті емес.

Заңның 43-бабының 24-тармағына сәйкес, өнім беруші мемлекеттік сатып алу туралы шарт бойынша қабылдаған міндеттемелерін орындамаған не тиісінше орындамаған жағдайда, тапсырыс беруші тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) өндіріп алуды қамтамасыз етеді.

Тұрақсыздық айыбы (айыппұл, өсімпұл) тиісті бюджет, мемлекеттік кәсіпорын, дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы мемлекетке тиесілі заңды тұлға немесе олармен үлестес заңды тұлғалар кірісінің есебіне жатқызылады.

Шарттың 8.3.-тармағына сәйкес, тапсырыс беруші орындаушы мінеттемелерін толық орындамаған жағдайда орындаушыдан мерзімі өткен әрбір күн үшін шарттың жалпы сомасынан 0,1% мөлшерде тұрақсыздық айыбын ұстап қалады немесе міндеттемелерін тисінше орындамаған (ішінара орындалмаған) жағдайда орындалмаған міндеттемелер сомасынан 0,1% мөлшерде тұрақсыздық айыбын ұстап қалады (өндіріп алады). Бұл ретте тұрақсыздық айыбының жалпы сомасы шарттың жалпы сомасының 10 % артық болмауы тиіс.

Шарттың жалпы бағасы 443 000 теңге.

Талап қоюшының сотқа ұсынған есебіне сай тұрақсыздық айыбы 11 961 теңгені (2024 жылғы 28 тамызынан 23 қыркүйек аралығы - 27 күн) 443 000х0,1%х27) құрайды.

Құжатқа қол қойылған: Момынжанов Ж. М., 28.10.2024

Заңды күшіне енген күні: 29.11.2024, судья Момынжанов Ж. М., 09.12.2024

Сотта анықталғаны, шарт қазынашылық органында 2024 жылғы 13 тамызда тіркелген.

Сондықтан, тұрақсыздық айыбы 2024 жылғы 29 тамызынан 23 қыркүйек аралығында (26 күн) өндірілуге жатады.

Бұл жағдайда, сот жауапкердің шарт бойынша міндеттемелерін орындамағандықтан, тұрақсыздық айыбын төлеуге міндетті екендігін ескере отырып, талап қоюдың осы бөлігі ішінара қанағаттандырылып, өнім берушіден мемлекет кірісіне 11 518 (443 000х0,1%х26) теңге тұрақсыздық айыбы өндірілуге жатады деген тұжырымға келеді.

Талап қоюдың 443 теңге тұрақсыздық айыбын өндіру туралы бөлігі қанағаттандырудан бас тартылуға жатады.

АПК-тің 117-бабына сәйкес, жауапкерден мемлекет кірісіне 2 192 (1 846+11 518х1%) теңге мемлекеттік баж өндірілуі қажет.

ҚАРАР БӨЛІГІ:

АПК-нің 223-226-баптарын басшылыққа ала отырып, сот

ШЕШІМ ЕТТІ:

Талап қоюшы «Исатай аудандық экономика жәнеқаржы бөлімі» мемлекеттік мекемесінің жауапкер «Жанбауыр» жеке кәсіпкеріне мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп тану, тұрақсыздық айыбын өндіру туралы талап қоюы ішінара қанағаттандырылсын.

«Жанбауыр» жеке кәсіпкері мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушы деп танылсын.

«Жанбауыр» жеке кәсіпкерінен мемлекет кірісіне 11 518 (он бір мың бес жүз он сегіз) теңге тұрақсыздық айыбы, 2 192 (екі мың бір жүз тоқсан екі) теңге мемлекеттік баж өндірілсін.

«Исатай аудандық экономика жәнеқаржы бөлімі» мемлекеттік мекемесінің «Жанбауыр» жеке кәсіпкерінен 443 теңге тұрақсыздық айыбын өндіру туралы талап қоюы қанағаттандырудан бас тартылсын.

Шешімге түпкілікті нысанда шығарылған күннен бастап, ал сот талқылауына қатыспаған тұлғалар өздеріне шешімнің көшірмелері жіберілген күннен бастап бір ай ішінде Атырау облыстық сотының азаматтық істер бойынша сот алқасына Атырау облысының мамандандырылған ауданаралық экономикалық соты арқылы апелляциялық шағым немесе прокурордың өтінішхаты келтіруге мүмкін.

Судья **Ж.М. Момынжанов**

Құжатқа қол қойылған: Момынжанов Ж. М., 28.10.2024

Заңды күшіне енген күні: 29.11.2024, судья Момынжанов Ж. М., 09.12.2024